

Husholdningsaffald kan gøde jorden for mere økologisk landbrug

Manglen på gødning er en flaskehals for mere økologi på Sjælland

Der er i øjeblikket konventionelle landmænd på Sjælland og Lolland-Falster, der ikke lægger om til økologisk drift, fordi de ved, at de ikke kan skaffe gødning, der er godkendt til økologisk jordbrug. Det betyder, at manglen på tilladte næringsstoffer er en stor barriere for omlægning fra konventionel drift af jorden til økologisk drift.

Det vurderes, at der ville blive omlagt 1.000 - 2.000 hektar mere indenfor en radius af 40 km fra København, hvis der var gødning til rådighed, som er godkendt til økologisk landbrug. Det kortsigtede potentiale for omlægning på Sjælland er yderligere 2.000 – 3.000 hektar. Det betyder, at tilgængeligheden af nye næringsstoffer har afgørende betydning for økologiuudviklingen på Sjælland.

Byerne kan levere gødning til økologisk jordbrug

Markedskræfterne og behovet for næringsstoffer medfører, at økologerne er indstillet på at betale for gødningsværdien af den tilbudte gødning, hvis den er godkendt til økologisk jordbrug.

Affaldsselskabernes og kommunernes beslutninger kan have central betydning for et stigende økologisk areal på Sjælland og Lolland-Falster, samt for leverancen af danske økologiske produkter, der kan dække den stigende efterspørgsel.

Det økologiske areal på Sjælland

I øjeblikket er der knapt 8.000 hektar økologisk landbrugsjord i Region Hovedstaden, mens der i Region Sjælland er godt 16.000 hektar økologisk produktionsareal.

Ca. 10% af de økologiske arealer i Region Hovedstaden og Region Sjælland er nye økologiske arealer. Specielt i 2014 og 2015 har der været stor interesse for omlægning fra konventionel til økologisk drift, samtidig med at der i samfundet er en generelt stigende interesse for køb af økologiske varer.

Behovet for gødning til Sjællands økologer

På de eksisterende arealer kan der samlet gødes med 700 tons P og 3000 tons N ifølge de økologiske regler. Økologerne har en del af deres gødningsbehov dækket via forskellige kilder. Det er i dag tilladt økologer at importere en begrænset mængde af konventionel husdyrgødning til markerne. Men mængden af konventionel husdyrgødning falder, da husdyrproduktionen flytter vest på i Danmark og der derfor bliver mindre mængder af konventionel husdyrgødning, som kan sælges til økologer.

Alt i alt er mønstret for tilgængelighed til godkendt økologisk gødning således, at jo længere mod Nord-Øst vi bevæger os på Sjælland, des større er manglen på gødning til økologisk landbrug.

Dertil kommer, at økologerne i Danmark ønsker og har besluttet at arbejde for øget recirkulering af næringsstoffer fra by til land. Det skyldes, at recirkulerede næringsstoffer er direkte i tråd med de økologiske principper.

Faktaboks

Regler, der skal overholdes, for at økologerne kan aftage gødningen

I "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion" fremgår følgende krav til husholdningsaffald:

Kun vegetabilsk og animalsk husholdningsaffald kan anvendes. Denne formulering er meget bred og kan diskuteres for hvert konkret løsningsmodel med myndighederne.

Husholdningsaffaldet skal kildesorteres og være produceret i et lukket og overvåget indsamlingssystem, som er godkendt i Danmark. Forståelsen af dette krav kan diskuteres med myndighederne, f.eks. er et kontrollet indsamlingssystem blevet godkendt.

Derefter skal husholdningsaffaldet komposteres eller bioafgasses. I processen må der kun anvendes de produkter, der fremgår af Vejledningens liste over godkendte stoffer. Det betyder, at f.eks. GMO-holdige enzymer eller polymerer produceret af acrylnitril ikke må indgå i processen.

Maksimal koncentration af tungmetaller i mg pr. kg. tørstof færdigt produkt:

- cadmium: 0,7
- kobber: 70
- nikkel: 25
- bly: 45
- zink: 200
- kviksølv: 0,4
- chrom (i alt): 70
- chrom (VI): ikke påviselig

Miljø- og Fødevareministeriets interesse

Miljø- og Fødevareministeriet samarbejder med erhvervet om forbedring af mulighederne for recirkulering til økologien i et konkret initiativ, "Arbejdsgruppen om bedre adgang til næringsstoffer for økologer". Her er der i løbet af de kommende måneder mulighed for at arbejde med eventuelle barrierer, som gødningsproducenter måtte støde på i.f.t. de regler, der er for gødning til økologisk jordbrug.

Hvordan kommer vi videre herfra?

SEGES Økologi og Økologisk Landsforening står til rådighed for yderligere information om potentialerne for afsætning af husholdningsaffald til økologisk jordbrug på Sjælland. Vi stiller gerne op til et møde om emnet.

Anke Stubsgaard

Konsulent, Cand. Scient. Mikrobiologi

SEGES Økologi

D +45 8740 5491

M +45 2029 0711

E aks@seges.dk

www.seges.dk

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne